

Datum

26 november 2020

Auteur

verslag

Opdrachtgevers-opdrachtnemeroverleg Toeslagen

Vergaderdatum

25 november 2020

Aanwezig

[redacted] FIN), [redacted]
Toeslagen), [redacted] Fiscale Zaken),
[redacted] Toeslagen), [redacted]
Toeslagen), [redacted] (UHB), [redacted] (SZW,
Werk, vertegenwoordigt ook [redacted] SZI), [redacted]
[redacted] (BZK, [redacted] Omgevingswet), [redacted]
[redacted] VWS, [redacted] MEVA).
[redacted] (Toeslagen)
Kopie aan [redacted] (DGFZ), [redacted] (SZW), [redacted]
[redacted] (DGFZ).

Secretariaat

Kopie aan

A. Algemeen inleidend

A.1 Opening, mededelingen en vaststelling agenda

- [redacted] is per 1 oktober j.l. gestart als [redacted] bij SZW. In het OOT vertegenwoordigt [redacted] ook [redacted] van SZW.
- Afgelopen week hebben verhooren in het kader van de parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag plaatsgevonden. De commissie levert waarschijnlijk rond 17 december haar rapportage op, waarna hier in januari 2021 een debat over zal volgen. In afstemming met Ministerie van Algemene Zaken wordt vermoedelijk in één van de laatste weken van december 2020 een moment georganiseerd met de meest betrokken bewindslieden en ambtelijk verantwoordelijken.

A.2 Actiepunt verslag OOT 9 september 2020

In het verslag van het OOT van 9 september 2020 is één actie opgenomen: "SZW vraagt de gebruikelijke voorportalen en onderraden te gebruiken in de voorbereiding van de besluitvorming. Hij vraagt om een planning met de opeenvolgend te zetten stappen. [redacted] maakt een schema. Daarin wordt opgenomen dat de 0.9 versie van de uitkomsten van de werkgroep gedeeld wordt met het OOT voordat deze verder gebracht wordt". Ten aanzien van dit actiepunt wordt onder agendapunt C.7, "Stand van zaken interdepartementale werkgroep voor het vervolg van AUT/niet-KOT" een proces update gegeven. Er zijn geen opmerkingen of vragen over dit actiepunt uit het verslag van het OOT van 9 september 2020.

B. Governance

B.1 Opvolging advies extern Toezicht Toeslagen

De voorzitter licht toe dat met betrekking tot het advies extern toezicht Toeslagen een kamerbrief is verstuurd. De leden van het OOT hebben deze ontvangen. Er is besloten tot het vormen van een inspectie voor de komende 5 jaar. Het is niet de bedoeling dat deze inspectie gaat interfereren met reeds bestaande inspecties. Het toezicht door deze te vormen inspectie zal niet alleen betrekking hebben op de uitvoering maar ook op beleidsaspecten. De verwachting is dat in het derde kwartaal 2021 een inspecteur kan worden aangesteld om kwartier te maken. De opdracht voor het kwartiermakerschap wordt opgesteld. De inspectie wordt in 2022 tot ontwikkeling gebracht.

B.2 Stand van zaken Ontvlechting

Beoogd is om per 1-1-21 in een volwaardig Directoraat Generaal Toeslagen te voorzien. Toeslagen Regulier en Herstel zullen worden aangestuurd door [redacted]. De adviesaanvraag is hiertoe ingediend bij de Departementale Ondernemingsraad. Voorts worden op tijdelijke basis 50 zogenoemde 'no regrets' functies ingericht. Deze 50 'no regret' functies voorzien ondermeer in inrichting van de staf DG Toeslagen als in andere ondersteunende functies zoals financiën en control. Ook hiertoe is een adviesaanvraag ingediend. Met de ondersteunende diensten die bij de Belastingdienst blijven worden samenwerkingsafspraken gemaakt. Deze zullen als een (soort) SSO gaan functioneren voor Toeslagen. Streven is om ook het maken en vastleggen van samenwerkingsafspraken per 1-1-21 afgerond te hebben. Belangrijk is dat Belastingdienst geen zaken uit handen laten vallen totdat deze geborgd zijn binnen Toeslagen. Het jaar 2021 wordt een overgangsjaar.

Gevraagd wordt hoe 'sociaal bloed' in het DNA van de organisatie gebracht wordt. [redacted] geeft aan dat de sociale antenne aanwezig is bij de medewerkers binnen de organisatie. Het sociale aspect 'verdunt' op moment dat dit doorvertaald wordt in een notitie of een advies. Op dat moment worden buikgevoel en het gezicht van de burger theoretischer en abstracter van aard en worden het 'KPI's' (kritieke prestatie indicatoren). In de keten en in de samenwerking verdunt de sociale kant van signalen en ontwikkelingen eerder dan dat het wordt versterkt. [redacted] beoogt dat signalen bij de opdrachtgevers terecht komen en worden besproken. Daarom is het belangrijk samen met de opdrachtgevers naar deze vraagstukken te kijken.

Aangegeven wordt dat in het traject rondom de toekomst van het toeslagenstelsel 'koopkrachtplaatjes' opkomen. Op basis van die koopkrachtplaatjes blijkt vooralsnog dat in een groot deel van de scenario's veel mensen er enorm op achteruit gaan indien het toeslagenstelsel wordt afgeschaft. [redacted] vraagt waar in het proces met betrekking tot de herziening van het toeslagenstelsel de toets op het burgerperspectief plaatsvindt en of dit perspectief in dit proces voldoende geborgd is. Dit omdat in de scenario's en discussies met betrekking tot de toekomst van het toeslagenstelsel mensen verworden tot een macro-economische abstracties. Geborgd moet worden dat het echte burgerperspectief in dit proces wordt meegewogen en dat daarop wordt getoetst. Bevestigd wordt dat de uitwerking van de toekomst toeslagstelsel gebaseerd wordt op de abstractie van 'koopkrachtgezinnen'. Aangegeven wordt dat breed in het stelsel een intrinsieke hardheid zit. Beleid en uitvoeringen moet doen wat mogelijk is om

het voor de burger beter te maken. Daarbij mag het macro-economische perspectief niet leidend zijn.

Op de vraag waar in het proces 'toekomst toeslagenstelsel' het echte burgerperspectief geborgd wordt, besluit de voorzitter dat opdrachtgevers, opdrachtnemer en eigenaar dit collectief moeten borgen. BZK haakt hierop aan door aan te geven dat zij zich voor de 'eigen' doelgroepen met recht op huurtoeslag verantwoordelijk voelt om te bezien hoe de scenario's uitpakken. Dit naast de uitvoeringstoets die ziet op de technische uitvoerbaarheid.

B.2a Concept Startnotitie Governancestructuur Toeslagen,

B.2b Kaderovereenkomst

B.2c Werkgroep beleidscyclus

De drie agendapunten worden vanwege de verwevenheid samen behandeld. In de kern zien de bijlagen bij deze agendapunten op drie punten; de verhoudingen in de driehoek, de wijze waarop opdrachtgevers en opdrachtnemer met elkaar omgaan en gezamenlijke voorbereiding van het OOT. Er wordt feedback gevraagd op de voorliggende stukken. Leden OOT geven de volgende feedback:

- *Beleggen Coördinerend Opdrachtgeverschap*: BZK geeft er voorkeur aan dat coördinerend opdrachtgeverschap op termijn bij één opdrachtgever wordt belegd. Het ligt wat BZK niet voor de hand om die rol daar te beleggen; de woningmarkt heeft weinig raakvlakken met inkomensondersteuning. VWS geeft aan het niet voor de hand te vinden liggen om de rol van coördinerend opdrachtgever daar te beleggen; ook VWS staat op te grote afstand van inkomensondersteunende voorzieningen. BZK en VWS spreken voorkeur uit om het coördinerend opdrachtgeverschap in de toekomst bij SZW te beleggen. SZW geeft aan het geen zekerheid is dat SZW het coördinerend opdrachtgeverschap op zich zal nemen.
- *Verantwoordelijkheden coördinerend opdrachtgever*: Uit de stukken blijkt nog onvoldoende wat de verantwoordelijkheid van de coördinerend opdrachtgever is en welke verantwoordelijkheid bij respectievelijke opdrachtgevers blijft. In de stukken wordt voorts een overleg tussen de opdrachtgevers onderling gemist. Opgemerkt wordt dat hier ook de opdrachtnemer bij uitgenodigd moet worden om te voorkomen dat over in plaats van met elkaar gesproken wordt.
- *Verantwoordelijkheden eigenaar*: de rol van de eigenaar is onvoldoende uitgewerkt. Hoe wordt geborgd dat de eigenaar de echte verantwoordelijkheid draagt en niet de opdrachtnemer? Hoe wordt geborgd dat de eigenaar goed in positie komt? Welke rol heeft de eigenaar met betrekking tot de producten in het kader van planning en control? Het voorliggende stuk geeft geen antwoord op die vragen. Verzoek is dit uit te werken in de volgende versie.
- *Planning en control*: opgemerkt wordt dat bij SZW de eigenaar verantwoordelijk is voor P&C producten. Bij de Belastingdienst is dat FEZ, waardoor de opdrachtgever niet kan sturen op budget. Opgemerkt wordt dat de wijze waarop dit nu belegd is binnen Belastingdienst vooruitkomt uit het verscherpte toezicht op de financiën. Idealiter vindt budgetsturing plaats vanuit het opdrachtgeverschap. Komend jaar wordt benut om met elkaar scherp te krijgen of we daar naar toe willen. Het

- belangrijkste is echter dat gezamenlijk wordt besloten waar de budgetten aan besteed worden en dat daar sturing aan gegeven wordt.
- *Algemeen Regulier Overleg (ARO)*; Opgemerkt wordt dat in bijlage 2bc een plaatje met overleggen is opgenomen. Daarin mist het ARO Verzoek is om dit op te nemen in de volgende versie.
- *Opdrachtgevers-opdrachtnemeroverleg*: neemt voorlopig de rol van voorzitter OOT op zich totdat duidelijk is waar de rol van coördinerend opdrachtgever belegd wordt. In verband met de indringende actualiteiten worden voor het eerste kwartaal 2021 twee OOT's ingepland. De agenda voor het OOT wordt in gezamenlijkheid voorbereid. Streven is in het OOT minder te zenden en meer tot besluitvorming te komen.

C. Beleidsmatige ontwikkelingen

C.1 Programma Vernieuwing dienstverlening

C.2 Onderzoek 'Fundamentele transformatie dienstverlening deel II'

De agendapunten C.1 en C.2 worden gezamenlijk behandeld in verband met de verwevenheid hiertussen. Er liggen drie documenten voor in het OOT; één met betrekking tot samenwerking binnen het programma Dienstverlening, één met betrekking tot het onderzoek van EY en één met betrekking tot de verbinding tussen deze twee.

Over het proces, de inhoud en de samenwerking binnen het programma Dienstverlening zijn vanaf het voorjaar 2020 meerdere gesprekken gevoerd met de directeuren van de beleidsdepartementen. In deze gesprekken is van gedachten gewisseld over het inbedden van dienstverlening in missie, visie en strategie. Vanaf juni j.l. is de ontwikkeling van het programma iedere maand met de beleidsdepartementen besproken in de Algemeen Regulier Overleggen (ARO's), zijn daar concept stukken gedeeld en besproken en is er gezamenlijk in de ontwikkeling van het programma opgetrokken. Ook is gesproken over de samenwerking binnen het programma. Op basis hiervan ligt nu er nu de notitie over samenwerking per toeslagmiddel voor de komende drie jaar ter besluitvorming voor aan het OOT.

Met het verbetertraject Kinderopvangtoeslag (KOT) zijn ervaringen opgebouwd die benut zijn voor de programma aanpak. In verbetertraject KOT is de betrokkenheid van het externe werkveld essentieel geweest. Dit externe werkveld (zoals ouder- en kinderopvangorganisaties) heeft meegedacht over wat is er nodig om tot verbetering te komen, hoe dat te doen en hoe het effect te meten. Eenzelfde aanpak wordt nu ook voorgestaan voor de huurtoeslag en de zorgtoeslag. Aangegeven wordt dat er een gate way is uitgevoerd op de verbeteraanpak. Wellicht dat deze besproken kan worden met de opdrachtgevende beleidsdepartementen.

BZK geeft te kennen de suggestie om het externe werkveld te betrekken een erg goed idee te vinden. VWS vindt de aanpak goed maar vindt de zorgtoeslag niet vergelijkbaar met KOT. VWS merkt op dat in de concretisering maatwerk per toeslagmiddel noodzakelijk is. SZW geeft te kennen overvallen te zijn door de stukken en niet het gevoel te hebben dat deze 'van hen' zijn. Vanuit DGFZ zijn er geen opmerkingen op de voorliggende stukken.

De voorzitter besluit dat afgesproken wordt elkaar niet te verrassen met stukken die niet eerder gedeeld zijn in (werk)overleggen en dat in het kader van samenwerking nagestreefd wordt dat alle leden van het OOT het gevoel hebben betrokken te zijn geweest. De voorzitter concludeert dat er enthousiasme is om het programma en de samenwerking daarbinnen tussen opdrachtgevers en opdrachtnemer nader uit te werken. De voorzitter stelt voor om dit enthousiasme op te pakken door het programma en de samenwerking uit te werken met de contactpersonen onder het niveau van de DG's. Zodra de stukken gereed zijn worden deze aan de DG's voorgelegd. Indien het eerste komende OOT dan nog lang op zich laat wachten wordt hier een apart overleg voor ingepland.

C.3 Wetgeving en beleidsontwikkelingen 2021

Fiscale zaken geeft aan dat ten aanzien van wetgeving en beleidsontwikkelingen in 2021 twee zaken spelen; wetgeving die wordt omgezet in beleidsbesluiten en wetgeving (in amendementsvorm) om terugvorderingen terug te dringen.

BZK geeft aan dat de grootste wijzingen in de huurtoeslag reeds zijn doorgevoerd. Daarmee staan voor 2021 voor de huurtoeslag geen grote aanpassingen op stapel. VWS geeft aan vooral in afwachting te zijn van wat het komende kabinet gaat besluiten ten aanzien van het toeslagenstelsel. Ook SZW geeft aan belangrijke en grote zaken alleen nog te verwachten na de formatie.

AdToeslagen geeft aan de focus op het nieuwe stelsel te begrijpen maar pleit voor voldoende aandacht voor de tussenfase. Het huidige stelsel moet nog een aantal jaar mee. Er is ondermeer blijvende aandacht voor harmonisatie en vereenvoudiging van grondslagen in het huidige stelsel nodig. De tijd die er is moet benut worden om verbeteren die mogelijk zijn binnen het huidige stelsel op te pakken en uit te werken. Ook op de intrinsieke hardheid die nu in het toeslagensysteem zit moet aanpassing plaatsvinden.

C.4 Afwegingkader vermogensuitzonderingen

Dit onderwerp wordt geagendeerd voor het eerst volgende OOT

C.5 Stand van zaken Parlementaire onderzoeken Kinderopvangtoeslag

Is besproken bij de opening van de vergadering (zie onder A.1)

C.6 Stand van zaken vervolg IBO

Er is veel inderdepartementaal overleg en denkracht in de uitwerking van de fiches gestoken. Er wordt nu toegewerkt naar een decemberbrief van Staatssecretaris van Huffelen. [] geeft aan dat door Toeslagen en Belastingdienst een weging op de hand op de fiches is uitgevoerd. Vanuit de weging op de hand zijn er op onderdelen uit de fiches kritische noten. Het is zaak de bedoeling van inkomensondersteuning voor ogen te houden en de uitvoering daarvan niet te complex te maken. Doel is dat degene die steun het hardst nodig hebben dit ook eenvoudig en snel kunnen krijgen. Elementen om daar te komen zijn wel uitgewerkt in de fiches maar alle fiches bij elkaar opgeteld bieden niet de oplossing. Ook is het belangrijk om niet uit het oog te verliezen dat het grootste deel van de toeslagen soepel verloopt; wat in beeld komt zijn de kwalijke en ingrijpende excessen. Die moeten worden

uitgebannen maar dat betekent niet per sé dat het hele stelsel niet deugt. Het is aan de politiek om over het stelsel te besluiten.

C.7 Stand van zaken werkgroep vervolg van AUT/niet-KOT

De afgelopen periode heeft een interdepartementale werkgroep gekeken of de regelingen in de hersteloperatie ook opengesteld moeten worden voor andere toeslagen dan de kinderopvangtoeslag. Het advies is om de compensatieregeling en de OGS tegemoetkoming (Opzet/Grove Schuld) open te stellen voor andere toeslagen, maar de hardheidsregeling niet. Het advies wordt ter besluitvorming neergelegd in de MR van begin december. Hierbij wordt het reguliere voortraject van CWIZO (16 november)/RWIZO (1 december)/MR (4 december) gevolgd. Na het principebesluit volgt verdere uitwerking b.v. ten aanzien van de budgettaire consequenties. Vanuit de Kamer is er druk om nog dit jaar met de uitkomsten te komen. Om die reden is het geen optie om de besluitvorming naar volgend jaar door te schuiven.

Ad Toeslagen geeft de waarschuwing af dat de standpunten wellicht moeilijk te verdedigen zijn indien daar flink op ingestoken wordt. [] geeft aan geneigd te zijn om te consolideren op wat er is bereikt, zijnde het voorstel zoals het er nu ligt. BZK geeft aan om op basis van de opmerking van adToeslagen voor het RWIZO van 1 december te zullen checken of de materiele parameters hard zijn.

D. Uitvoeringsgerelateerde onderwerpen

D.1 Stand van zaken uitvoering Toeslagen regulier

D.2 Stand van zaken Herstel

In verband met de agendatijd worden deze onderwerpen in het eerst volgende OOT besproken. [] meldt dat komend weekend €750 wordt uitbetaald aan ouders die op herbeoordeling en herstel wachten.

E. Afsluitend

E.1 Volgende vergadering

[] dragen zorg voor het inplannen van de OOT's voor komende jaar waarbij zoals eerder opgemerkt in het eerste kwartaal 2021 in ieder geval twee OOT's worden ingepland.

E.2 Rondvraag

Er worden geen zaken ingebracht voor de rondvraag.